

Fråga om jäv för Försäkringskassans handläggare och kassans handläggning av denna fråga

Anmälan

I en anmälan till JO anförde AA bl.a. följande. I samband med ett avstämningsmöte den 21 augusti 2008 träffade hon sin handläggare vid Försäkringskassan, BB, för första gången. Hon kände då igen handläggaren som sin granne under sex år. De kom överens om att hon skulle få en ny handläggare och att mötet skulle avbrytas men det fortgick ändå över en timme. Hon begärde ut handlingarna i sitt ärende vid besök hos kassan en fredag men ombads komma tillbaka och hämta dem följande måndag. När hon tog del av handlingarna framkom att BB hade fortsatt att handlägga ärendet ytterligare en knapp månad. BB hade under den tiden bl.a. hämtat in och tagit del av medicinskt material.

Utredning

Ärendet remitterades till Försäkringskassan som anmodades att yttra sig över det som AA anförde i sin anmälan. I sitt remissvar anförde Försäkringskassan bl.a. följande.

Utredning

Den 21 augusti 2008 träffas AA och BB för första gången i egenskap av försäkrad och personlig handläggare vid avstämningsmötet på Nordmanna vårdcentral. I samband med detta upptäcker de att de känner igen varandra då de tidigare har bott i samma bostadsområde. Behandlande läkare frågar AA om de trots denna upptäckt kan genomföra planerat avstämningsmöte. AA och hennes make går då in i mötesrummet och BB följer efter dem.

Under avstämningsmötet framkommer önskemål från AA om ett byte av handläggare med anledning av att hon och BB känner igen varandra. Avstämningsmötet genomförs med BB som handläggare och därefter sker handläggarytbyte genom att CC tar över handläggningen av ärendet. För att möjliggöra en skyndsamt handläggning av ärendet, begär BB in journalhandlingar från kirurgarkivet vid Kungälvssjukhus samt yttrande från försäkringsmedicinsk rådgivare. När handlingarna kommer in lämnas de över till CC som är den som fattar beslut i ärendet.

Försäkringskassans slutsatser

Beträffande den påstådda jävssituationen anför Försäkringskassan följande. AA:s påstående att BB har brutit mot 11 och 12 §§ förvaltningslagen(1968:223) saknar enligt Försäkringskassans uppfattning grund.

BB:s relation till AA kan inte sägas vara sådan att något i 11 § förvaltningslagen är aktuellt. Det kan inte sägas att AA och BB känner varandra väl. De har under en period bott i samma bostadsområde och då de träffades på gatan så hälsade de på varandra, men i övrigt har de inte umgåtts eller haft någon kontakt med varandra. AA har inte heller någon gång under ärendets handläggning uppgett att hon känt igen BB. BB har inte heller känt igen AA förrän vid avstämningsmötet. Det kan därför inte sägas att BB varit jävig i handläggningen av AA:s ärende. Så fort AA:s invändning kom till BB:s kännedom vidtogs de nödvändiga åtgärderna för att undvika att ett jävsförhållande skulle uppkomma.

Det kan uppfattas som olämpligt att BB höll i avstämningsmötet efter det att AA framfört sitt önskemål om byte av handläggare. Det är dock ofta svårt att få till ett avstämningsmöte med tanke på att de kallade ofta är uppbokade för lång tid framöver. Att skjuta på avstämningsmötet hade inneburit att handläggningen av ärendet fördröjts. Nu genomfördes mötet och under detta informerades AA om att ett handlägggarbyte skulle ske.

Försäkringskassan har vidtagit åtgärder genom att informera den berörda handläggaren om att hon inte borde ha genomfört avstämningsmötet efter upptäckten att hon och AA kände igen varandra.

AA kommenterade remissvaret.

I ett beslut den 20 oktober 2009 anförde *JO Nordenfelt* bl.a. följande.

Bedömning

Vid Försäkringskassans handläggning av ärenden gäller jävsbestämmelserna i 11 § förvaltningslagen (1986:223), FL. Enligt första stycket 5 i bestämmelsen, som avser s.k. delikatessjäv, är den som ska handlägga ett ärende jävig om det i övrigt, dvs. om punkt 1–4 inte är tillämpliga, finns någon omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans eller hennes opartiskhet i ärendet.

Av 12 § första stycket FL följer att den som är jävig inte får delta vid behandlingen av ärendet. Han eller hon får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan olägligt uppskov. Om en fråga om jäv mot någon har uppkommit och annan inte trätt i hans eller hennes ställe ska myndigheten, enligt tredje stycket samma lagrum, snarast besluta i jävsfrågan.

Det är inte möjligt att uttömmande ange alla de situationer i vilka det kan förekomma delikatessjäv. Som ett typiskt exempel kan nämnas att en tjänsteman är nära vän eller har en djup konflikt med en part i ett ärende. Frågan om delikatessjäv kräver en samlad bedömning av omständigheterna i varje särskilt fall.

Av utredningen i ärendet framgår att BB och AA tidigare har bott i samma bostadsområde och därmed varit ytligt bekanta med varandra. Detta förhållande

kan inte i sig anses ha medfört att jäv förelegat. Försäkringskassan borde emellertid omgående ha tagit ställning till den jävsinvändning som AA framställde.

Med den kritik som ligger i det ovan sagda avslutar jag ärendet.